

Úskalí likvidace starých technologií

V současné době dochází v Moravskoslezském kraji k dosluhování starých výrobních technologií a proto je třeba je nahradit novými, modernějšími, efektivnějšími a z dlouhodobého hlediska úspornějšími. Snahou zaměstnavatelů je výměna technologií z důvodu snižování rizik na pracovišti, snižování emisních limitů nebo končící platností integrovaných povolení. Stejně jako v případě stavby nového zařízení, je potřeba i k likvidaci starých technologií vypracovat projektovou dokumentaci, a v ní zhodnotit všechny možné vlivy na životní a pracovní prostředí.

Projektové dokumentace vztahující se k likvidaci starých technologií bývají zpracovávány pro několik správních orgánů, jako je Česká inspekce životního prostředí, Krajský úřad, Krajská hygienická stanice, Městský úřad aj. Každý z výše jmenovaných posuzuje projektovou dokumentaci z jiného hlediska a mnohdy se stává, že v projektu chybí údaje rozhodné posouzení.

Zaměříme-li svou pozornost na požadavky Krajské hygienické stanice, setkáváme se s nedostatky na poli pracovního a komunálního prostředí. V případě likvidace starých technologií je potřeba si uvědomit, že není problém pouze ve vzniklých odpadech, ale že už při samotné likvidaci dochází k ohrožení zdraví pracovníků provádějících demoliční práce a mnohdy i okolních obyvatel.

Nejčastějším nedostatkem při zhodnocení škodlivých vlivů likvidace starých technologií, je **hluk z demolice**. Přestože se jedná většinou o likvidaci v průmyslových areálech, projektanti často zapomínají na zhodnocení vlivu hluku na okolní obytnou zástavbu. Často opominou zhodnotit hlučnost jednotlivých pracovních strojů, neupřesní dobu výkonu těchto prací ani nespecifikují, jaké činnosti se vlastně budou na místě samotném provádět. Z pohledu hygienika je důležité určit, zda jde pouze o bourací práce, nebo zdali bude prováděno i třídění a drcení. Rovněž je důležité zhodnotit hluk z dopravy při odvážení odpadu nebo odstřel jako případná možnost demolice. Všechny tyto zdánlivě nepodstatné informace, jsou rozhodné pro celkové zhodnocení hlukové zátěže ať už pro ostatní provoz, kterých se likvidace netýká, tak i pro okolní zástavbu. Toto vše by mělo být zhodnoceno v hlukové studii a podloženo výsledky výpočtů.

Ruku v ruce s hlukem spojeným s bouráním, tříděním a drcením je výskyt **prachu**. Ve většině případů se jedná o prach spíše obtěžující než zdravotně závadný. Součástí PD by mělo být zhodnocení, o jaký stavební materiál se jedná. Při likvidaci technologických zařízení spojených s používáním různých chemických látek a směsí, jako jsou výroba železa a slitin, povrchové úpravy kovových výrobků, laboratoře, se provádějí rozbory omítek a podlah, aby bylo možné určit, zda se bude se sutí nakládat jako s nebezpečným odpadem nebo ji je možné dále použít. Tyto informace slouží primárně pro nakládání s odpady, ale je na místě je použít i pro vyhodnocení ochrany zdraví při práci zaměstnanců provádějících likvidaci.

Samostatně vyhodnoceným aspektem likvidace je použití **minerálních vláken** v izolačních vrstvách technologie, elektrovodů či samotných staveb. Nejde jen o posouzení rizika na zdraví zaměstnanců, ale především je zde nutné uvědomit si dopad na okolní zástavbu. V případě dlouhodobého projektu je nutné do PD konkrétně až detailně popsat postup likvidace, včetně ochranných opatření a v případě asbestu i provádění opakovaných odběrů prachu v okolní zástavbě.

Pokud se při likvidaci technologií počítá s odstraněním samotných **chemických látek a směsí**, je samozřejmě nutné zajistit ochranu pracovníků, ale samotné chemické látky a směsi mají z pohledu hygienika status odpadu.

Jakmile jsou zhodnocena veškerá možná rizika na zdraví zaměstnance i obyvatel okolní zástavby, je nutné do PD popsat i ochranná a nápravná opatření, ke snížení a eliminaci škodlivých účinků. Opět je nutné opatření konkretizovat a podrobně popsat.

Potřebné legislativní požadavky na ochranu zdraví zaměstnanců a obyvatel naleznete v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a v prováděcích předpisech NV č. 272/2001 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů a NV č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.